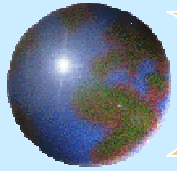

TEMA 5

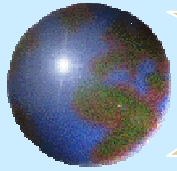
LES TRANSFORMACIONS DE LA POLÍTICA I LA RELIGIÓ

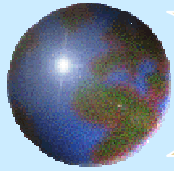
LA DIMENSIÓ POLÍTICA

- La crisi de l'Estat-nació
- Sobre l'Estat transnacional
- La reinveniçió de la política
- Neoliberalisme, socialisme i tercera via
- Les ideologies globals
- Les transformacions en la religió
- La democràcia en el context de la globalització política

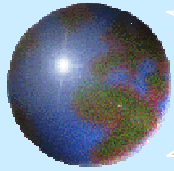

EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE L'ESTAT

- **Sistemes imperials antics**
- **Sistemes d'autoritat medieval dividida: monarquies medievals**
- **Estats moderns absoluts i sorgiment del sistema interestatal (l'ordre de Westfalia, des de 1648): estats territorials sobirans**
- **Estat liberal: Estat-nació o estat nacional (segles XVIII-XX)**
- **Estat totalitari (segle XX)**
- **Estat del benestar (des de 1945)**
- **Estat transnacional en formació**

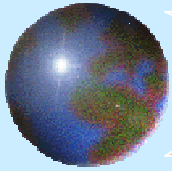

Europa. Paz de Westfalia y los Pirineos

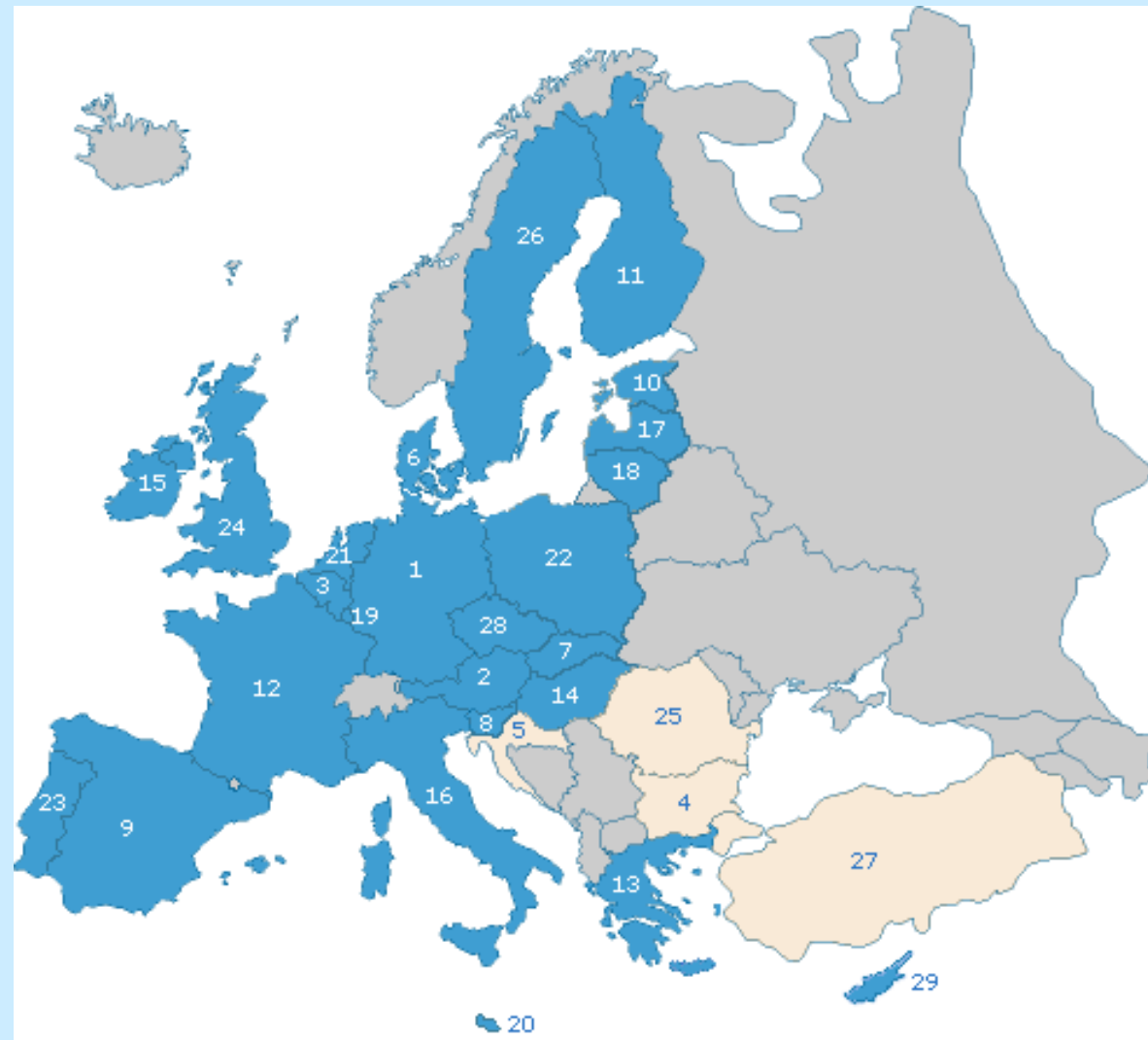
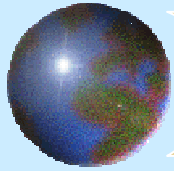

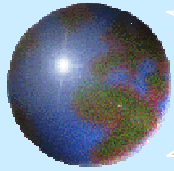

Europe

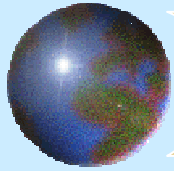
802377 (R01083) 5-95

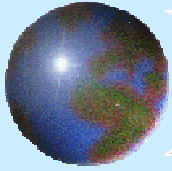

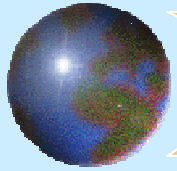

ESTAT MODERN

- **Centralització del poder polític**
- **Govern polític en estructures estatals**
- **Desenvolupament de formes de responsabilitat dintre dels estats**
- **Territorialització de la política**
- **Difusió de l'ordre interestatal**
- **Expansió colonial, conquesta i guerra**

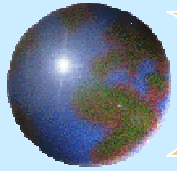

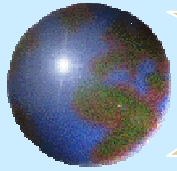
L'ESTAT-NACIÓ

- Estat tradicional, nacional (modern) i transnacional (modernitat globalitzada)
- Institució-administració política-construcció social (poder impersonal)
- Govern centralitzat (Estat=institució)
- Exigència de legitimitat
- Burocràcia extensa i territorialitat
- Identitat cultural nacional, imaginari, educació i història nacional (nació = comunitat)
- Llengua nacional
- Religió i mitologia nacional
- Educació nacional (ciutadania nacional)

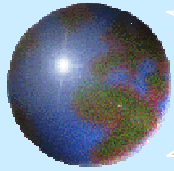
L'ESTAT-NACIÓ

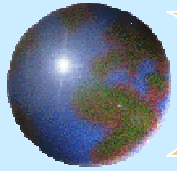
- **Exèrcit i policia nacional (monopoli de la violència)**
- **Justícia nacional (jurisdicció)**
- **Economia nacional (mercat nacional)**
- **Mitjans de comunicació nacionals**
- **Sobirania nacional: territori i fronteres**
- **Subjecte polític internacional**
- **Del nacionalisme a la nació**
- **Estat-nació i estat nacional: comunitat imaginada (unificació)**

L'ESTAT-NACIÓ

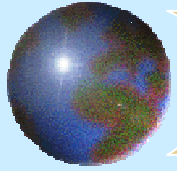
- **Estats: institucions**
- **Nacions: col·lectivitats de classes que comparteixen un sentit d'identitat i de destí polític col·lectiu sobre la base d'aspectes comuns culturals, lingüístics i històrics reals, imaginaris o construïts.**
- **Autonomia, identitat, unitat**
- **Nacionalisme: ideologia programàtica per a construir el projecte estatal nacional**
- **Autenticitat, continuïtat, dignitat, destí, adhesió patriòtica, religió política**

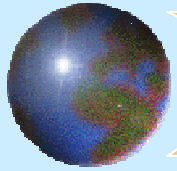
CRISI DE L'ESTAT-NACIÓ

- **El qüestionament de l'Estat-nació i la identitat nacional (transformació)**
- **El desafiament econòmic**
 - **Estat del benestar i neoliberalisme**
 - **Control econòmic**
 - **Empreses transnacionals (i *lobbys*)**
 - **Crisi fiscal**
- **El desafiament mediàtic i comunicatiu**
- **La globalització del crim (terrorisme)**
- **Problemes i crisis globals**

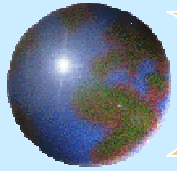
CRISI DE L'ESTAT-NACIÓ

- **Transnacionalització de la política**
- **Desterritorialització dels aspectes de presa de decisions polítiques dels estats**
- **Organitzacions i institucions globals**
- **Dret regional i global**
- **Sistema estratificat d'exercici de poder global**

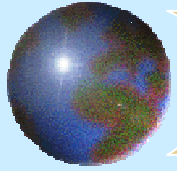
CRISI DE L'ESTAT-NACIÓ

- **El multilateralisme (unilateralisme)**
- **Globalització i regionalització polítiques: governació global, poder global i política global**
- **La societat civil global (repte polític)**
- **Descentralització política i identitats regionals i locals (flexibilització administrativa)**
- **Blocs polítics importants (geoestratègia)**
- **Nacionalismes, tribalismes, fonamentalismes**
- **Revoltes i revolucions (tensió social)**
- **El desbordament (per dalt i per baix): sobirania compartida**
- **Policentrisme mundial: era postnacional o postinternacional (Rosenau)**

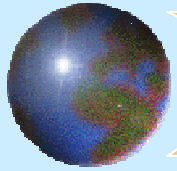
CRISI DE L'ESTAT-NACIÓ

- **El poder polític efectiu ja no és solament als governs nacionals**
- **Els grans grups de pressió**
- **Les comunitats polítiques de destí ja no són solament estatals-nacionals**
- **La sobirania i l'autonomia estatals són desafiades per lleialtats entrecreuades**
- **Nous problemes transfronterers i comunitats de destí superposades**
- **Indefinició entre afers interns i externs**

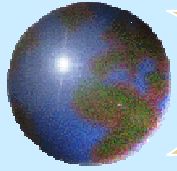
RÈGIMS POLÍTICS

- Règims no democràtics
- Règims democràtics (expansió)
 - Responsabilitat i control
 - Elecció i associació
 - Llibertat i autogovern
 - Eleccions i legitimitat
 - Pluralisme i sistemes
 - Govern i representació

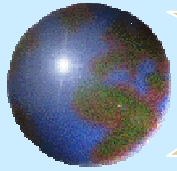
LA DEMOCRATITZACIÓ

- **Primera onada prolongada (1828-1926):** Estats Units, Gran Bretanya, França, Itàlia, Argentina.
- **Primera onada inversa (1922-1942):** Itàlia, Alemanya, Espanya, Portugal, Argentina.
- **Segona onada breu (1943-1962):** Alemanya Occidental, Itàlia, Japó, Índia, Israel.
- **Segona onada inversa (1958-1975):** Brasil, Argentina, Xile, sud-est asiàtic.
- **Tercera onada (des de 1975):** Espanya, Grècia, Portugal, Amèrica llatina, Àsia, Àfrica i Europa oriental.

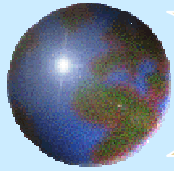
L'ESTAT TRANSNACIONAL

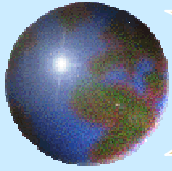
- **El qüestionament de l'Estat-nació i de l'ordre westfalià**
- **Primera modernitat: societat = estat nacional**
- **Segona modernitat: societat global sense estat global**
- **De la sobirania exclusiva a la inclusiva**
- **De la unitat amb multiplicitat limitada a la multiplicitat sense unitat**

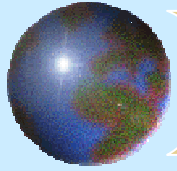

L'ESTAT TRANSNACIONAL

- **Estat transnacional o glocal:
regulació política de la globalització**
- **De la sobirania nacional a la
col·laboració transnacional.
Reestructuració de l'Estat en clau
glocal: sistema multinivell.**
- **La llarga marxa cap a un estat
transnacional de nou encuny (encara
en construcció): governança global**

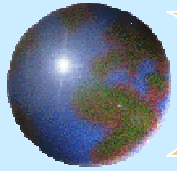

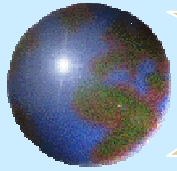
L'ESTAT-MÓN

- **Xarxa d'agències internacionals amb poder efectiu global i sistemes reguladors de caràcter supranacional**
- **Burocràcia supranacional (FMI, BM, ONU, TLC, OMC, UE, OTAN, APEC)**
- **Estat-món funcional a la gran corporació transnacional**
- **Caràcter antidemocràtic i confidencial**
- **Direcció per part d'elits neoliberals**

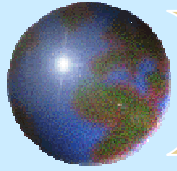
GUERRA I POLÍTICA

- Orient mitjà (Palestina, Líban, Iraq, Afganistan, Kurdistan, Iran)
- Àfrica central (Congo, Sudan, Sierra Leone, Somàlia...)
- Caucas (Txetxènia, Geòrgia)
- Balcans (antiga Iugoslàvia)
- Amèrica del sud i Amèrica central (*guerrilles*)
- Sud-est asiàtic (*guerrillaes*, Corea del Nord, Xina-Taiwan)
- Índia-Pakistan: Caixmir
- Terrorisme global (islamisme integrista)

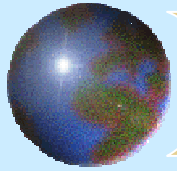
LA REINVENCIÓ DE LA POLÍTICA

- Política i subpolítica (U. Beck)
- De la política simple (primera modernitat) a la política reflexiva (segona modernitat)
- El desencantament de la política
- Nous agents, moviments i fenòmens polítics: el paper de les multituds
- Noves coordenades de la política
 - Dreta/esquerra
 - Públic/privat
 - Seguritat/inseguretat
 - Interior/exterior
 - Polític/no polític-subpolític

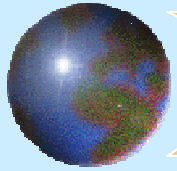
IDEOLOGIES POLITIQUES

- **Liberalisme i neoliberalisme (dreta)**
- **Socialisme i socialdemocràcia (esquerra)**
- **Tercera via (centre-esquerra)**
- **Comunisme**
- **Anarquisme**
- **Feixisme-neofeixisme**
- **Populismes**
- **Ecologisme (verds), pacifisme, feminisme**
- **Fonamentalismes o integrismes (islàmic, cristià, jueu, hindú)**
- **Nacionalismes i indigenismes**
- **Altermundisme**

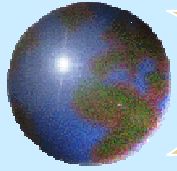
IDEOLOGIES GLOBALS

- **A favor de la globalització**
 - **Neoliberals**
 - **Internacionalistes liberals (SDC)**
 - **Reformadors institucionals (SDC)**
- **En contra de la globalització**
 - **Transformadors globals (SDC)**
 - **Estatalistes/proteccionistes**
 - **Radicals i marxistes**
- **Convergència: socialdemocràcia cosmopolita**

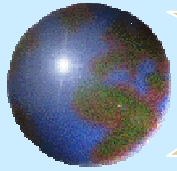
MOVIMENTS ANTISISTEMA

- **Primera modernitat**
 - **Moviments socials: socialistes i sindicalistes**
 - **Moviments nacionals: occidentals i anticolonialistes**
- **Segona modernitat (des de 1968)**
 - **Moviments maoistes**
 - **Nous moviments socials: verds, ecologistes, feministes, pacifistes, ètnics**
 - **Organitzacions de drets humans**
 - **Moviments altermundistes**

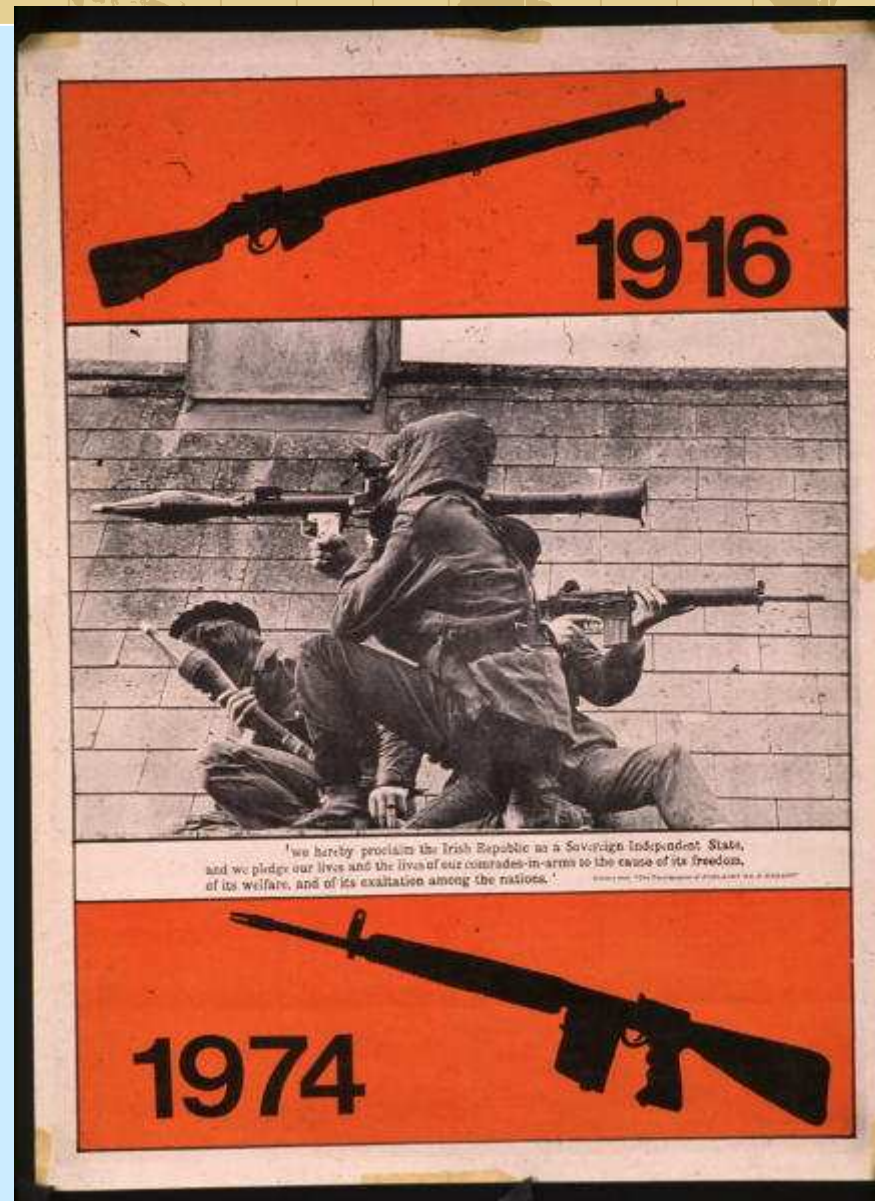
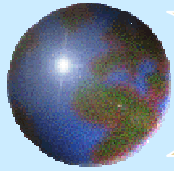
L'ALTERMUNDISME

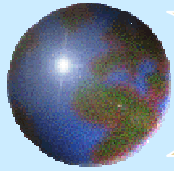
- **Cimera de Seattle, 1999: contra l'OMC**
- **Praga, 2000**
- **Porto Alegre, 2001: I Fòrum Social Mundial: "Un altre món és possible"**
- **Göteborg, 2001**
- **Gènova, 2001 (presència mediàtica)**
- **Porto Alegre, 2002: II Fòrum Social Mundial**
- **Manifestacions i contracimeres**
- **Fòrums socials regionals**
- **De l'antiglobalització a l'altermundisme**

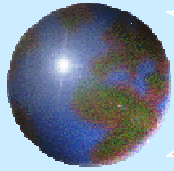
L'ALTERMUNDISME

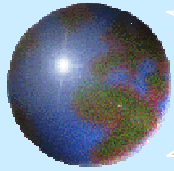
- **El Moviment de Resistència Global (MRG)**
- **Components diversos (horitzontalitat)**
 - **Anarquistes, Black Block**
 - ***Granotes Blanques***
 - **ATTAC (col·lectius locals)**
 - **Amnistia, Greenpeace, Human Rights Watch, Intermón-Oxfam, International Forum on Globalization i altres ONG**
 - **Ecologistes, pacifistes, indigenistes (Marcos), nacionalistes, feministes, cristians, sindicalistes, intel·lectuals (Chomski, Saramago, Ramonet, Bourdieu)**
 - **Agricultors (José Bové)**
 - **Neocomunistes**
 - **Neofeixistes (discurs antiglobalització)**

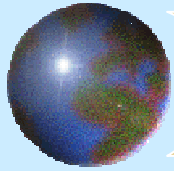

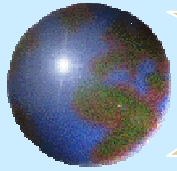

AP

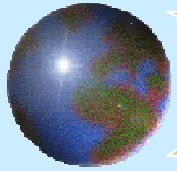

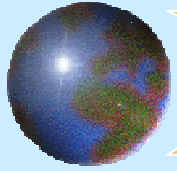
CULTURA POLÍTICA GLOBAL

- **Drets humans**
- **Llibertat individual i col·lectiva**
- **Seguretat**
- **Justícia social (redistribució)**
- **Igualtat (gèneres, classes, ètnies)**
- **Tolerància i respecte (entre cultures)**
- **Solidaritat i altruisme**
- **Participació ciutadana**
- **Democràcia (en tots els nivells)**
- **Pluralisme ideològic**
- **Racionalitat, sostenibilitat, desenvolupament humà**

DEMOCRÀCIA I GLOBALITZACIÓ

- **Comunitats de destí encobertes**
- **Nous actors polítics**
- **Nova onada de democratització**
- **Els límits de la democràcia (econòmics, socials, polítics, culturals)**
- **Adaptar la democràcia a la globalització (major participació)**
- **Necessitat d'una democràcia cosmopolita**
- **Societat civil global i democràcia**

DEMOCRÀCIA I GLOBALITZACIÓ

- **Disjuntives externes**
 - **Dret internacional**
 - **Comunitat política global**
 - **Estat i sistema global d'estats**
 - **Globalització cultural**
 - **Globalització econòmica**
- **Legitimitat democràtica i sobirania compartida**
- **Control democràtic global (en xarxa)**
- **Punts de la democràcia cosmopolita**
- **Problemes polítics globals**
- **Repte global: ¿Com pot la política governar democràticament un món desbocat?**